

Asia: VN/1886/2025

## **Hallituksen esitys laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (radiohäirintään tarkoitetut laitteet)**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Yleistä esityksestä

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan radiohäirintään tarkoitetun laitteen oikeudeton käyttö ja hallussapito säädettäisiin rangaistavaksi. Esityksessä kuvatuin tavoin luvanvaraiseksi säädettyjen radiohäirintään tarkoitet-tujen laitteiden luvattomalla hallussapidolla tai käytöllä voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia viestintäverkkojen toimivuudelle sekä muulle taajuuksien käytölle. Häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi on tärkeää, että radiohäirintään tarkoitettuja laitteita käytetään ja pidetään hallussa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy.

Virasto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan viranomainen voisi saada radioluvan häirintälaitteen hallussapidolle ja käyttämiselle niiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen myös muissa kuin tällä hetkellä erityislainsäädännön mahdollistamissa tilanteissa. Ehdotuksen myötä viranomaisen olisi mahdollista käyttää luvanvaraisia häirintälaitteita viranomaisen koulutus-, harjoitus-, tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan, joka liittyy sen laissa säädetyn tehtävän hoitamiseen.

Virasto pitää tärkeänä myös ehdotusta, joka mahdollistaisi myös muiden kuin viranomaisten radiohäirintälaitteiden luvanvaraisen hallussapidon ja käytön tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa. Esityksessä kuvatun tavoin radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden käytölle on tarvetta häirintäjärjestelmien teknologian kehittämisessä sekä radioviestintäjärjestelmien, radiolaitteiden ja tietoliikenteen elektronista suojaamista ja häiriö- ja häirintäsietoisuutta koskevassa tutkimuksessa.

Radiolaitteen määritelmä

Virasto pitää hyvänä ja oikeustilaa selkeyttävänä ehdotusta, jolla radiohäirintään tarkoitetut laitteet rajataan radiolaitteen määritelmän ulkopuolelle. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 1 momentin 14 kohdan mukainen radiolaitteen määritelmä poikkeaa radiolaitedirektiivin määritelmästä. Lain määritelmän mukaan radiolaitteeksi katsotaan myös laitteet, joiden ensisijaisena käyttötarkoituksena on lähettää radioaaltoja muun muassa radioviestinnän häiritsemiseksi tai estämiseksi. Direktiivin määritelmää laajempi kansallinen radiolaitteen määritelmä on aiheuttanut tulkintaongelmia erityisesti Liikenne- ja viestintäviraston suorittamassa radiolaitteiden markkina- ja valvonnassa. Radiolaitteen määritelmän muuttaminen direktiiviä vastaavaksi poistaa radiolaitteen markkina- ja valvontaan liittyviä tulkintaepäselvyyksiä.

## Radioluvan myöntämisen edellytykset

Esityksen mukaan viranomaiselle voidaan myöntää radiolupa radiohäirintään tarkoitetun laitteen hallussapitoon ja käyttöön sen laissa säädetyn tehtävän toteuttamiseen, jos käyttö ei aiheuta vähäistä suurempaa haittaa radio- tai muulle viestinnälle tai yleiselle viestintäverkolle ja se on perusteltua ottaen huomioon tehtävän tärkeys, käytöstä aiheutuva haitta ja muut tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttavat seikat. Muulle kuin viranomaiselle lupa voitaisiin myöntää tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan, ellei laitteen käytöstä aiheutu haittaa radio- tai muulle viestinnälle taikka yleiselle viestintäverkolle.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää muulle kuin viranomaiselle esitettyä tiukempaa vaatimusta luvan myöntämiselle perusteltuna. Esityksessä kuvatuin tavoin muun kuin viranomaisen toiminnassa on harvoin kyse yhtä merkittävien oikeushyvien suojelusta kuin viranomaistoiminnassa. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan vaatimus ei käytännössä kuitenkaan tarkoita, että laite ei saisi lainkaan haitata muuta radioviestintää, vaan edellytyksenä on, että laite ei saa aiheuttaa haitalliseksi häiriöksi katsottavaa häiriötä. Haitalliseksi häiriö voisi muodostua viestintäpalvelulakia mukaillen silloin, kun se on jatkuvaa ja toistuvaa tai vaarantaa turvallisuusradioviestinnän toiminnan. Esityksen perusteluita voisi tarkentaa tältä osin.

Virasto pitää kannatettavana vaatimusta, jonka mukaan radioluvan myöntäminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää, että luvan hakija yksilöi radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden hallussapidon tai käytön tarkoituksen ja esittää syyt, miksi radiolaitteiden hallussapito tai käyttö on välttämätöntä (hyväksyttävä syy). Luvan hakijan on esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle riittävä selvitys siitä, miten toiminnassa estetään muulle kuin luvan mukaiselle radioviestinnälle tai -määrittelykselle aiheutuvat haitat.

## Radiohäiriöiden estäminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavan viestintäpalvelulain 329 §:n 3 momenttia siten, että siihen lisätään radiohäirintään tarkoitetut laitteet. Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa lisäksi säännöksen 1 momentin muuttamista siten, että Liikenne- ja viestintävirastolla olisi oikeus kieltää paitsi radiolaitteen myös radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Esityksen perusteella avoimeksi jää, voidaanko ja millä keinoin puuttua häirintälaitteiden myyntiin ja jälleenmyyntiin ja mikä taho siihen voisi puuttua. Lisäämällä säännöksen 1 momenttiin radiohäirintään tarkoitetut laitteet Liikenne- ja viestintävirasto voisi puuttua tilanteisiin, joissa esimerkiksi verkkokaupassa myydään toisen toimijan varastosta toimitettavia radiohäirintälaitteiksi epäiltyjä tuotteita.

### Viranomaisten välinen tiedonvaihto

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa viranomaisten välisen tiedonvaihdon laajen-tamista ehdotetuin tavoin. Ehdotus (319 § 4 mom) mahdollistaisi välitystiedon antamisen Liikenne- ja viestintävirastosta toiselle viranomaiselle, jos tietoa tarvitaan radioviestinnän häiriön kansalliselle turvallisuudelle tai maanpuolustukselle aiheuttaman uhkan torjumiseksi tai selvittämiseksi. Virasto pitää tärkeänä, että viranomaisten välistä tiedonvaihto-oikeutta tarkasteltaisiin laajemminkin siten, että se mahdollistaisi vastavuoroisen tiedonvaihdon vi-ranomaisten välillä ja myös muissa kuin säännöksen nyt mahdollistamissa tilanteissa. Tietojen luovuttaminen voisi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos radiohäiriötä selvitetessä havaittaisiin laajalti yhteiskunnan elintärkeän toiminnon, maanpuolustuksen tai kansallisen turvallisuuden kannalta kriittisiin radioverkkoihin kohdistuvia merkittäviä tai laajoja radiohäiriöitä tai tahallista radiohäirintää tai muut viranomaiset havaitsisivat tai tunnistaisivat vastaavia vaikutuksia aiheuttavan radiohäiriöuhkan, johon Liikenne- ja viestintävirasto voisi ennakoiden puuttua. Tällaisissa tapauksissa olisi perusteltua ja tärkeää voida luovuttaa mahdollisimman tarkat tiedot tilanteesta viranomaisyhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston, poliisin, suojelupoliisin, Puolustusvoimien sekä Rajavartiolaitoksen välillä.

### Hakemusmaksu

Ehdotuksessa säädettäisiin radiohäirintään tarkoitetun laitteen radioluvan hakijan velvollisuudesta suorittaa lupaviranomaiselle hakemusmaksu. Hakemusmaksu perittäisiin, kun lupaa hakee muu kuin viranomainen tai se, jolla on laitteen käyttöön laissa säädetty oikeus. Virasto pitää hakemusmaksun maksuvelvollisuutta ehdotetuin tavoin perusteltuna lupakäsittelystä lupaviranomaiselle aiheutuva työ määrä sekä turvallisuusviranomaisten kuulemismenettelyt huomioon ottaen.

Virta Päivi-Maria  
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)